

גרשי את היועצים שלך!

של מדינת ישראל, תוך פתרון סופי וצורך של בעיית הפליטים.

שוב מזדקרת השאלה הגורלית: שטחים או שלום? מי שרוצה בשטחים, יקים מחסום חדש בפני הידברות עם מצרים, ייאחו במילה זו או אחרת של הנשיא אל-סאדאת, ויניעו את חולשת מצרים לשם קביעת עובדות נוספות בשטחים הכבושים נגד השלום. מי שרוצה בשלום, יציע עכשיו לעם המצרי פתרון של כבוד וצדק.

אל-סאדאת גירש את היועצים שלו. אנא, גבירתי ראש-המשלה, גרשי את היועצים שלך!

גולדה מאיר: כולל קבלת עצות מח"כים! **מרדכי פורקים:** היועץ הראשון, זה אתה! מובן שגולדה לא יכלה לשתוק על כך. בנאום התשובה הקצר שלה, חזרה כמה פעמים לנאום שלנו: **גולדה מאיר:** לא רק לסאדאת יש בעיות עם יועצים. גם לי יש. חברי-הכנסת אבנרי, נדמה לי, רוצה לייעץ לי להתפטר מהיועצים הלא-נכונים.

אליעזר שופטק: צריך גם אותם להחזיר לחוץ-לארץ.

גולדה חזרה על הטענה השגורה, שרק העמדה הנוקשה של ישראל גרמה לגירוש הסובייטים ממצרים. לאחר מכן טענה שוב שדברי נשיא מצרים על "החזרת הזכויות הלגיטימיות של העם הפלסטיני" מכוונים להשמדת ישראל:

גולדה מאיר: ...מה הן זכויות הפלסטינים — אנחנו יודעים. אם הבנתי נכון את חברי-הכנסת אבנרי, הוא ענה שזכויות הפלסטינים — זאת אומרת מחוץ לגבולות ארץ-ישראל... **אורי אבנרי:** מחוץ לגבולות מדינת ישראל.

גולדה מאיר: אם ייקבעו גבולות והסכמי שלום — מעבר לגבולות שייקבעו עליידי הסי"כמה השלום, מדינות-ערב תוכלנה לעשות כל מה שתרצנה מעבר לגבול הזה. אני צריכה לתת להם רשות, ולומר להם מה לעשות או לא לעשות שם? אתה צריך לתת להם רשות זאת? מה שידצו — יעשו. זה היה מקובל עלינו מתמיד. **אורי אבנרי:** השאלה האחת היא: היכן הגבול? אין שאלה אחרת. זוהי השאלה היחידה! **גולדה מאיר:** אני אפילו לא שומעת. זה בסדר.

אורי אבנרי: זוהי השאלה האחת, שאת באמת לא שומעת. השאלה היא: היכן הגבול? את השאלה הזאת את אינך שומעת מזה חמש שנים!

המילה האחרונה בוויכוח נאמרה עליידינו. עלית על הדוכן והקראת את הצעת-הסיכום שלנו, שהיתה בת פסוק אחד בלבד:

"הכנסת קוראת לממשלה לפעול למען הי"ש."

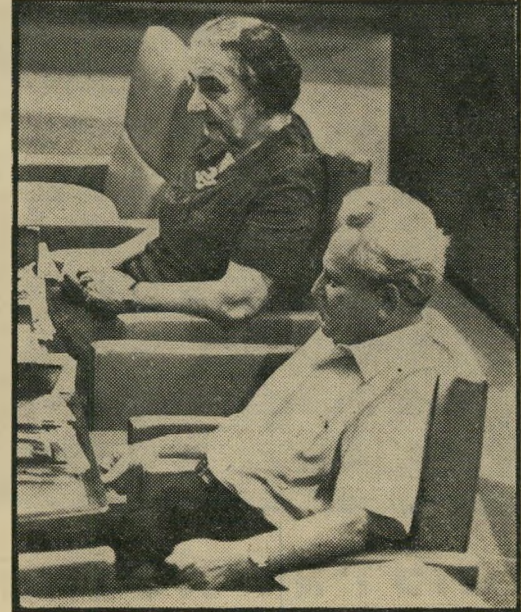
לשנייה נפלה תדהמה בבית. היו"ר קרא להצבעה. מתוך מבוכה, לא הצביעו רוב חברי הכנסת. אולם כמה מן הרובוטים, במערך ובנח"ל, הרימו את ידיהם אוטומטית. וכך נרשם הפרוטוקול:

"הצעת הסיכום שהובאה עיידיו חברי-הכ"כ נסת אבנרי — לא נתקבלה."

סאדאת. היא לא ציינה את כל הנקודות החסרות בדבריה שלה.

לא המוסיקה ולא הצלילים תאמו את השעה הגדולה. מה הטעם להשמיע עוד קריאה סתמית למי שאי-זמנתו ישיר, כלי תנאים מוקדמים, בשעה שהמצרים כמוחים שממשלת ישראל רוצה לפי פח את מרבית אדמתם הכבושה, וכאשר ממי שלישראל עצמה מצדיקה ומחזקת אמונה זו עיידיו מעשי גירוש, נישוג והתנחלות כפי פו"סינו?

מה הטעם בקריאה זו כאשר המצרים מאמינים שמנוי וגמור עם ממשלת-ישראל לחסל את הזהות הלאומית הפלסטינית, וכאשר הממשלה מחזקת אמונה

גולדה ואחד היועצים

זו על כל צעד ושעל, בעקראכה, בבירעם ובאיקרית? **אני קורא לממשלת ישראל לפרסם מייד תכנית שלום סבירה...**

מרדכי פורקים: מתי? עוד היום? **אורי אבנרי:** לפני חמש שנים.

...תוכנית ישראלית היכונה להתיישב עם הכבוד המצרי ועם האינטרסים המצריים, תוכנית שתכלול התחייבות לפינוי שטחים במזרח גרת שלום וביטחון, וקודם כל שטחים לגבול הכינור-אומי, ופיתרון צורך לבעיה הפלסטינית.

בוויכוח האחרון שאלת אותי, גבירתי ראש-הממשלה, שאלה רטורית: מה הן הזכויות הלגיטימיות של העם הפלסטיני, שאנו רוצים להחזיר? **אענה לך תשובה לא-רטורית, כפה מלא: הזכות הלגיטימית של העם הפלסטיני היא לחיות בעם היפשי בארצו, מחוץ לגבולותיה**

לא בכדי אני מזכיר לכם, רבותי חברי-הכנסת, את הפרק ההיסטורי הזה.

אני חש שאנו עומדים היום במצב דומה.

אותו נחשול שהתפרץ מנבכי האומה המצרית, ושי הביא לפינוי הכובש הבריטי, הוא שפרץ בשבועיים האחרונים והביא לסילוק היועצים הסובייטים. בעת נאומו של סאדאת קפצו המאוינים על רגליהם והריעו פעם אחר פעם, בהזכירו את החלטת הפינוי. העם הזה, המבטי אחרון על ששת אלפים שנה של היסטוריה לאומית מפוארת, אינו סובל היילים זרים על אדמתו. הסיסמה נשארה אליגאל, פינוי הסובייטים, וגם פינוי הישראלים מאדמה מצרית.

זוהי שעת כושר גדולה, הזדמנות היסמוי רית. לא הראשונה, ואני מקווה שגם לא האחרונה. אולם הזדמנות שפשע הוא להחמיצה.

למה אנחנו מחכים?

בשנים האחרונות הבאתם פעם אחר פעם את הנור כחות הסובייטית כנימוק מכריע לכן שאסור לזו אף שעל אחד, כי כל שעל אשר יפונה, יתמקם בו חייל סובייטי, או טיל סובייטי. ואנחנו אמרנו לכם פעם אחר פעם, שאפשר לסמוך על התחושה הלאומית של המצרים עצמם, שלא יסבלו צבא סובייטי על אדמתם אף יום אחד למעלה מן הדרוש. אמרנו לכם: נזיו את העניין לקראת שלום והסדר, ובכך נתק את התלות המצרית בגורם הסובייטי.

לא הלכתם בדרך זו. אבל העם המצרי, בכוחות עצמו, מתוך מניעיו הלאומיים שלו, מתוך התקוממותו נגד נכוחות זרה, מבקש לנתק עתה את התלות הזאת. **האם נחכה עד שתיווצר תלות חדשה? האם נחכה עד שמצריים יתקשרו עם ארצות-הברית, למחרת הבחירות? האם נחכה שהי מצריים יחדשו מאינם את תלותם בסובייטים, או יקראו לסינים?**

אותו עם מצרי שהתנגד לכיבוש בריטי ולבסיסים הסובייטים, ודאי אינו יכול להשלים עם כיבוש אדמתו עליידי הישראלים, עם בסיסים ישראלים על חוף סואץ. כסופו של דבר, זה יהיה הגורם המכריע ואם לא נמצא דרך להשיג הסדר-שלום, תצי טרך מצריים לחפש בעלי-חמות, חדש או ישן.

גולדה לא אמרה כלום

ברגע זה כאשר העם המצרי השתחרר מנוכחות מעיקה, כשהוא עומד על פרשת-דרכים, כשהוא נקרע בין פתרון-הייאוש של מלחמה הסרת-תוחלת ובין הי-אויפה הכמוסה לשלום, המחוייב התגברות על רגשות של דור שלם — זהו הרגע לפתוח דף חדש, במיחוזה שתהיה גם דראמטית וגם משמעותית.

הצעתה של גולדה מאיר הבוקר לא היתה לא זו ולא זו.

היא אמרה כי שעה זו, יכולה ואף צריכה להיות שעתיכושר ושעת מיפנה — בחייה של מצרים. **היא לא אמרה שהיא יכונה ואף צריכה להיות שעתיכושר ומיפנה בחייה של ישראל.** היא באה בתביעות אל נשיא מצריים. היא לא באה בתביעות אל ראש ממשלת ישראל. היא ציינה את כל הנקודות החסרות בדברי אל-

למחרת, סיימתי את נאומו על סקירת ראש-הממשלה (ראו מיסגרת) במילים הבאות, שנאמרו בנוכחות גולדה מאיר ורוב חברי הממשלה:

אורי אבנרי: אינני יכול לרדת היום מהבמה הזאת, מבלי להזכיר את בני שני הכפרים, המפגינים ברגע זה בשערי הכנסת.

גבירתי ראש-הממשלה, הממשלה קיבלה החלטה על-פי אינפורמציה שלפי מיטב ידיעתי, היא כוונת. אני קורא לך, אני קורא לכל הממשלה — דווקא בשעה זו, כשנפתחת דרכים לשלום: החזירו את הצדק על כנו, החזירו את התושבים לבירעם ואיקרית!

גוליבר והגמדים

בוויכוח על מישרד-הפנים, שמנו את הדגש על "רצח הארץ", אמרנו, בין השאר:

אורי אבנרי: במישפט הגדול של עם ישראל נגד ממשלת ישראל, על רצח הארץ, שרי-הפנים ומישרד-הפנים הם הנאשם במישרד 1.

נרצחו הנהרות, נרצחו האגמים, נרצח האוויר, נרצחה שפת-הים, נרצח הנוף — מראשי-הניקרה ועד אילת, ועכשיו גם עד שארם-אלי-שייך.

אחרי שניתחתי את פרשת מלון "הייאט" והשחתת נוף ירושלים, סיכמתי:

אורי אבנרי: שרי-הפנים ומישרד-הפנים הם הי-

מדברים על תוכניות מיתאר — ומה עם המיתאר המוסרי של המדינה?

מדברים על הנוף הפיסי — ומה עם הנוף הנפשי? הם גורשו במירמה, הורחקו בכוח הזרוע, בתיהם פוצצו, שדותיהם נגזלו.

היכן אתה שרי-הפנים, איש המפגנה הרי תית? הושכת את אליהו הנביא? התרצה אתה לעמוד במקומו של אחאב, כאשר ההי"ט טוריה תפוח בפניך? "הרצחת וגם ירשת?"

בשעה שרוח חדשה נושבת במרחב, רוח של נכונות לשלום, לשניו ערכים — האם זאת היא דמות המדינה שהממשלה רוצה לצריר לעיני מאות מיליונים? מדינה גוזלת, מדינה חומסת, מדינה של עוולה?

למחרת היום, בוויכוח על המישפט הנערכים בבירת-המועצות נגד שאופיה-עליה, גינתי פעולות-דיכוי אלה, והוספתי:

אורי אבנרי: ...בבואנו לתבוע את זכויות אחינו, שהם מיעוט לאומי נירדף בארץ הסובייטים, עלינו לשמש דוגמה אישית ולהפוך את מדינתנו "אור לגוים" ביחסו של עשר-הרוב במדינה אדווחים בני עשר-המיעוט. בשעה שנערכת בשערי הכנסת הפגנה של מגורשי-איקרית ובירעם, דרישה זו מעצמנו נוקבת שבעתים. **צדק צדק נרדף — צדק לאחינו היהודים כאשר הם, וצדק לאחינו האזרחים במדינה!**